

MAGINET...

Josep Mas Segura

Des del 21 de gener de 2001, al suplement del Full Parroquial, hi anem trobant les aventures d'un jove, entremaliat, bonàs, tot cor, ..., a qui Mn. Xavier, ha tingut l'encert d'anomenar-lo Maginet!

Un diminutiu indica una forma amable i afectiva d'anomenar una cosa, així com també no arribar, quedar-se curt, a un pas d'aconseguir-ho. Maginet, es genera seguint l'arrel "magf". Indica que hi ha imaginació, intuïció, creació, diversió; que és de caràcter entremaliat, inquiet, bondadós, reflexiu... En l'altre extrem, es queda curt a l'hora d'entendre o veure algun pensament, cosa o fet.

Per trobar informació i seguint el corrent dels temps, si busquem el mot "magnet" a Internet el trobarem com:

- personatge radiofònic (Magnet Pelacanyes),
- titella del Grup l'Estaquirot,
- personatge literari (*En Magnet, bover*, de Josep Ma. Folch i Torres; *En Magnet "tap de bassa"*, de Benvingut Moyà; *Un magnet*, gata da còmica, original de P.M.),
- cognom francès o alemany,
- marca de vi (Château Haut Magnet Bordeaux Blanc),
- renom de casa (can o cal Magnet en diferents indrets),
- proveïdor de sistemes a Internet (magnet.net),
- nom d'un club i d'una cafeteria,
- nom d'un gegant a Freixinet (Solsonès),
- introductor i amfitrió de Ses Majestats els Reis Mags d'Orient a Cornellà (el Mag Magnet),
- distinció honorífica, ...

Com es pot observar el tema dóna per esplaiar-s'hi, però intentaré centrar la informació amb el que més s'assembla al Maginet del full parroquial, i que sens dubte, és el personatge radiofònic de "Magnet Pelacanyes i Tarragon", creació del locutor de Ràdio Tarragona Josep Ma. Tarrasa i Alvira (20/08/1913-17/03/1996), que va sortir per antena per primera vegada el dia 15 d'octubre de 1934, tot seguint l'exemple del locutor de Ràdio Barcelona, Josep Torres i Vilalta, més conegut per "Toreski", que amb el seu personatge infantil "Míliu", feia uns programes amb campanyes benèfiques pels més desfavorits, on segons la urgència o necessitat es feia la corresponent crida radiofònica, buscant la resposta de la solidaritat ciutadana.

Cal recordar que en aquella època no hi havia cap mena de prestació social de caire oficial, i que aquesta fórmula de programes benèfics era un clàssic radiofònic que ens ha arribat fins avui. "Homes S.O.S." com els anomena el Sr. Tarrasa recordant al mencionat Josep Torres i Vilalta "Toreski", creador de "Míliu", Enric Casademont, creador de "Pau Pi" i de "Paulinet"; Josep A. Serra i Alsina, creador de "Lalo"; Joan Altura, tarragoní creador del personatge lleidatà "Tasiet". Tots feien servir la fórmula d'un personatge infantil innocent i entremaliat, però tot generositat. Salvant-ne les distàncies i adaptats als nous mitjans de comunicació, segurament que l'èxit de la Marató de TV3, que pels volts de Nadal, cada any ens busca la nostra vessant solidària, té alguna cosa d'agrair a tots aquests locutors.

D'aquests personatges, el que més fama va tenir, és se'ns dubte, el de Maginet. Segons paraules del Sr. Tarrasa: "*Magnet, en realitat, ha estat cosa de tres: jo li vaig donar la veu; Joan Juncosa, la paraula; i Salvador Mestres, la imatge*". El 26 d'agost de 1984 es va emetre el darrer programa del Maginet. Aquests 50 anys de dedicació i de manteniment d'un programa en antena, el van dur a figurar al *Guinness Book of records*.

A vegades les coses surten soles. El noi que havia d'interpretar el paper de Maginet no va poder, i improvisant el propi Sr. Tarrasa li va donar veu, rebent crítiques molt desfavorables. L'assaig, la constància, les circumstàncies, l'equip, el moment, etc., sigui el que sigui o tot plegat, van fer que el Maginet captivés el cor i la solidaritat dels tarraconins i

de mica en mica dels ca-talans. Els que ja tenim algun dia és fàcil que recordem aquella: “Taula del set”, on el Maginet només la sabia cantant...

Una de les coses que va emocionar al Sr. Tarrassa va ser quan en una emissió el Sr. Josep Torres “Toreski”, va anunciar al “Miliu” que a Tarragona li havia nascut un germa-

net. Ho féu amb alegria, celebrant que tingués el mateix objectiu: ajudar el proïsme desvalgut.” I pensar que avui només es busca audiència, números i resultats!

La primera vegada el Maginet va fer campanya en data diferent a la de Nadal, va ser durant la guerra del 1936-39, en lloc de demanar diners per comprar metralladores, com li van proposar, ho va fer tot demanant material sanitari. Els arguments que va fer servir el Sr. Tarrassa van ser: “Magnet ha vingut al món per proporcionar alegria, no pas per a sembrar el dolor. Magnet ha vingut per ajudar tothom, sense distincions de colors. Magnet és per a la vida no pas per a la mort.”

De mica en mica es va anar popularitzant el personatge. Es tracta d'un nen d'uns set anys, orfe, que és adoptat pel seus oncles Juanito i Serafina. Els altres personatges que intervenen són: la minyona Remedios, el mestre Don Ramon, la Lunita i la Estrellita (la gata i la gossa). La família Pelacanyes, destacant-ne sempre en Maginet, la trobem en:

Portada del disc

A l'esquerra de la imatge, primer emplaçament de l'escultura del "Magnet" en un jardinet de Tarragona. A la dreta, amb camisa clara, el Sr. Ll. M. Saumells, i al seu costat el Sr. J.M. Tarrassa.

postals, calendaris, clauers, mata-segells, enganxines, banderoles, revistes, discs, etc.

En Magnet protagonitza la pel·lícula *El Obstáculo*, dirigida per Ignacio F. Iquino l'any 1944, que va ser premiada pel "Sindicato del Espectáculo". Per fer la pel·lícula, va fer falta una representació corpòria d'en Magnet, la va construir l'escenògraf barceloní Ramon Batlle. A partir d'aquesta imatge, el Sr. Escudé va fer uns ninots de fusta, que van complementar els de pasta que havien comercialitzat els Srs. Sarsanedes i Alberdi.

Ha donat imatge a diferents articles comercials d'àmplia gamma com podeu veure: Chocolates Barcelona: Virutas Magnet i Mantequilla de Chocolandia; Xampany Magnet, fet a Barcelona; Cigarros Puros Magnet, fets a les Canàries; Galetes Magnet, que han aconseguit el títol de típiques de Tarragona. El Nàstic (Club Gimnàstic de Tarragona) el té com a mascota. Ha donat imatge a una col·lecció de pins. Ha inspirat

Portada d'un dels exemplars de la publicació "Magnet".

la composició de sardanes (dels mestres Pla Mateu, Font Pomerola, Tous, Mn. Rué, Bonachí i Artur Ramos). Té poemes dedicats i també un himne. Tota aquesta popularitat ha portat a erigir-li un monument, l'estàtua, obra de l'escultor Lluís Maria Saumells, la podem contemplar al bell mig de la Plaça Imperial Tàrraco de Tarragona.

La imatge més coneguda és la del dibuixant Salvador Mestres, però

també ha estat dibuixat per altres artistes: Valentí Castanys, Romà Bonet i Sintès (Bon), Francisco Egea, Bernabé Bernabé, Frederic Pelluz, ... La primera representació gràfica la va fer en Valentí Castanys al llibre "Las Aventuras de Maginet". L'any 1949 es va intentar fer la revista infantil MAGINET, però per problemes burocràtics només en van sortir 7 o 8 números. S'han publicat diferents llibres: *Vida, aventuras y hazañas de Maginet Pelacañas* (Auca i llibre); *Maginet, recull d'histories, còmics i acudits* (1996). La revista PELACANYES del Club Maginet, ... La sobtada mort de Salvador Mestres (3/12/1910) (2/3/1975) va aturar el projecte de fer una pel·lícula de dibuixos animats basats en una sèrie d'aventures que es publicaven a la revista *El correo de la Radio*.

També consten els següents enregistraments: *El fin de curso de Maginet*; *¡Viva el disco dedicado!*; *Lección musical de Maginet*; *El examen de Maginet*; *La trastada de Maginet*; *El sueño de Maginet*; *Josep M. Tarrassa- Maginet*; *Nadalencia de Maginet*; *Canción de la risa*; *Me debes un duro*, ...

Permeteu-me acabar aquesta informació motivada per agrair a Mn. Xavier que a l'hora de "batejar" el personatge ho fes amb el nom de Maginet, amb la poesia que Mn. Miquel Melendres va dedicar-li:

Cançó de Maginet

Maginet, Maginet,
ja estàs fet bon vailet.
Bromejant, tot t'ho manyes.
Ens agafes pel cor
i ens eixugues tot l'or.
Per'xò et dius Pelacanyes!

És ben gran el teu cas.
Pel que dius, pel que fas
d'entremaliadures,
ja contar-te no sé
si entre els homes de bé

o entre les criatures.

Per a dur-nos consol,
tarabell com tu sol
mai no en fas un gra massa.
Déu te'n guard! T'ha instruït
molt rebé, de petit,
el teu pare Tarrassa.

Ets un àngel o un noi?
Del teu crit alegroi
tots els aires emplenes.
Qui no et canta, agraït,
l'enxaneta eixerit
d'un pilar fet d'antenes!

Maginet, Maginet!
Com l'antic Patufet,
tens un punt de malícia.
Et podria renyar.
Però... besa'm la mà,
i et faré una carícia!

Bibliografia:

- TARRASSA, Josep M.; BERTRAN, Didac. *Josep Maria Tarrassa, una vida. Memòries per a llegir en veu alta*. Club Maginet, 1995.
- *Maginet recull d'histories, còmics i acudits*. Club Maginet, 1996.